

СУДБИНА Србије је да је често пред великим изазовима, а тако је и сада, у тренутку када преузимам Министарство спољних послова. Али, ова Влада има велики ентузијазам, жели да поправи стање у многим областима, пре свега да ојача привреду, нашу спољнополитичку позицију и побољша сарадњу са кључним међународним факторима. То ће бити и мој фокус у наредним недељама и месецима.

Овако Иван Мркић, шеф дипломатије, у првом интервјуу који је дао од преузимања ове функције, одговара на питање шта ће бити његови први кораци.

о Премијер Дачић је у свом експозеу као два главна спољнополитичка циља поставио очување КиМ и добијање датума преговора са ЕУ. На који начин ћете се борити за остваривање ова два циља и да ли то значи да неће бити неких значајних промена у спољној политици?

- Када би са сваком новом владом долазило до фундаменталног заокрета у спољној политици то би довело до конфузије не само у Србији, него и међу партнерима из иностранства који нас помно проматрају. Имамо врло јасан темељ наше спољне политике и ту нема никаквих дилема и недоумица. Наши приоритети су познати - очување суверености и територијалног интегритета, прикључење ЕУ, развијање односа са суседима, јачање економских односа са свим партнерима. Дакле, ићи ћемо истим путем, само можда различитим корацима.

о Србија је и даље са многим утицајним земљама чији је глас пресудан за наставак наших интеграција на два удаљена пола по питању Косова. Како превазићи те разлике, очувати наше националне интересе, а истовремено начинити наредни корак ка ЕУ? Или ћемо бити суочени са избором или КиМ или Европа?

- Европа не тражи од Србије признање Косова, што значи да се разуме наша позиција. Наша спољнополитичка акција мора да буде усмерена ка очувању територијалног интегритета, уз поштовање Устава, како бисмо спречили да сецесија добије дубљи корен. Истовремено, посветићемо се свим неопходним реформама и модернизацији Србије, како би испунили све критеријуме за прикључење европској породици.

о Ту се међународна заједница постављала ригидно, спроводећи политику двоструких аршина, тражећи да стално ми чинимо уступке... Очекујете ли ту неке промене?

- Моја порука најважнијим међународним партнерима биће да ми најозбиљније намеравамо да у тим преговорима постигнемо нешто што ће бити здраво за обе стране. Али, то је могуће само ако су обе стране на то спремне. До сада се стицао утисак, некад с правом, некад не, да смо ми чинили уступке, а да је друга страна та која само ређа захтеве. Верујем да ће у долазећем времену доћи до равнотеже.

о Колико је реално да се дијалог подигне на политички ниво и како би изгледао формат тих разговора, и да ли би присуство највиших државних функционера за столом, значило индиректно признавање независности?

- Сасвим сигурно, у надлежности МСП нису преговори са Приштином, јер је то наше унутрашње питање. Али морамо бити свесни да је неопходно да направимо што шири политички и друштвени консензус о томе шта даље у погледу КиМ. У наредним недељама то ће сигурно бити формулисано и уоквирено. Министарство ће у том смислу у међународном наступу заступати оно што је став Србије, а то је да се мора поштовати Резолуција 1244 и остале међународне правне норме. То је задатак МСП, а други канал су преговори са Приштином. Наредних недеља председник Републике и Влада ће дефинисати и њихов формат и саговорнике и теме. Прве реакције међународне заједнице на дизање преговора на политички ниво, поготово из Брисела, су позитивне.

о Председник Николић затражио је да се у дијалог о косовском проблему укључе и УН? Хоћете ли за то лобирати на Ист Риверу?

- Оног тренутка када се уобличи стратегија укључивања УН у преговоре, учинићемо све што је до нас да то и остваримо. Да ли ће се ићи на подношење нове резолуције или да лично генерални секретар Бан Ки Мун одреди свог представника, у овом тренутку је рано говорити.

о Када је по вама најреалније да Србија добије датум преговора. Премијер Дачић је зацртао циљ да се преговори отворе на лето следеће године...

- Надамо се томе. Али, није увек најбитнији крајњи циљ трке, већ како је трчимо. У процесу европских интеграција морамо да испунимо одређене услове и модернизujemo и реформишемо земљу због себе, а не само због ЕУ.

о Очекујете ли нове косовске услове како бисмо начинили наредни корак ка ЕУ, на пример, отварање канцеларије Приштине у Београду, и обрнуто?

- Не. Нико не поставља нове услове. Сви међународни партнери са којима сам до сада разговарао, били су категорични у томе. Наши задаци су дефинисани у мишљену Европске комисије и Европског савета крајем прошле године.

о Колико ћете пажње посветити регионалној сарадњи?

- Ми смо већ председавали свим регионалним иницијативама и показали смо колико смо свему томе предани. Радићемо и даље на развијању добрих комшијских односа са свима.

о Са Хрватском имамо низ нерешених питања из прошлости. Када ће на дневни ред доћи договор о евентуалном међусобном повлачењу тужби за геноцид?

- Договор о повлачењу тужби је могућ, и у том смислу околности се слажу у позитивном смеру. На обе стране сазрева свест о томе да треба да градимо нешто што ће стварно растеретити будуће нараштаје. Већ сам разговарао са колегиницом Весном Пусић, ускоро ћемо се и срести, и уверен сам да и они желе развој нормалних односа. Без привлачења великих рефлектора, треба да се договарамо и завршавамо ствари које су од заједничког интереса и решавамо проблеме.

о Где ћете више гледати, на Исток или на Запад?

- Са САД имамо добре односе, али желимо да буду још бољи. Врло нам је битно да Америка разуме наше интересе и да нас конкретније подржи у нашим легитимним настојањима. С друге стране, са Русијом и Кином имамо стратешке споразуме, да не говоримо колико нам значи њихова подршка у очувању територијалног интегритета. Имамо и стратешко партнерство са Француском и Италијом, јако су нам битни односи и са Немачком. Намеравамо да развијамо партнерства на свим странама, на континентима ка којима се цео свет данас окреће - Азија, Африка, Латинска Америка... Поред билатералних односа, у оном уско политичком смислу, настојаћемо да продубимо и економске сарадњу са свим партнерима, а најпре европским, али свакако и са другим тржиштима где будемо имали отворена врата.

о Медији су се из ваше богате дипломатске каријере највише фокусирали на ваша два ангажмана - на место шефа кабинета Добрице Ћосића и амбасадора на Кипру у време кад је режим Милошевића пребацивао новац у ову земљу. Како коментаришете медијске спекулације да сте били "Милошевићев чувар трезора"?

- Када сам почео да се бавим дипломатијом био сам Титов, па мало касније Лончарев, Милошевићев, а онда Коштуничин, Драшковићев, Тадићев, Јеремићев... Вероватно сам био највише Ћосићев. Сада сам Николићев. Има много измишљотина о дешавањима у време власти Милошевића и њима напосто не желим да се бавим. Причу о томе да сам "чувар Милошевићевог трезора" увек сам покушавао да доживим као неслану шалу, али морам признати да ми је нанела много зла.

о Ваше именовање за шефа дипломатије многи су оценили као највеће изненађење у новој влади...

- СНС ме је предложио на ову функцију као нестраначку личност. Тиме је показана зрелост која у нашој политици није увек присутна. Наравно да ћу учинити све што могу да оправдам поверење и радим најпрофесионалније могуће. По мени, чиновништво треба да буде нестраначко, јер се на тај начин ствара кичма државног апарата која је увек добро подмазана и може да носи терет свих изазова.

ПОДРШКА ЈЕРЕМИЋУ

о На који начин ће МСП подржати председавање Вука Јеремића Генералном скупштином УН?

- У сваком професионално смислу. Као служба смо све учинили да представник Србије дође до те позиције на којој су многи желели да буду и доста су иневстирали у то. Наш је национални интерес да представник Србије буде на челу светске скупштине и Министарство и Влада ће то подржати. Вук Јеремић је као министар оставио печат у спољнополитичкој активности наше земље, и Србија је и због њега и његових активности и енергичности, успела да се видно позиционира у међународној арени.

○ Хоћете ли се ослонити на његове контакте, везе које је изградио у дипломатији?

- Свакако. И то ће бити обострано.